

Światowy Barometr Korupcji 2016

Transparency International opublikowała najnowszy raport z cyklicznie przeprowadzanego badania – Światowy Barometr Korupcji. Ludzie i korupcja: Europa i Azja Środkowa.

Wyniki badania pokazują, że co trzeci ankietowany pochodzący z regionu objętego badaniem, wskazał korupcję jako jeden z największych problemów, z którym aktualnie boryka się jego kraj. Ponad połowa osób biorących udział w badaniu negatywnie oceniła podejmowane w tym zakresie wysiłki rządzących. Ponadto aż trzech na pięciu respondentów dostrzegło problem niezgodnych z prawem wpływów wywieranych na decyzje rządzących przez zamożne elity. Jedno na sześć gospodarstw domowych w ciągu ostatniego roku wręczyło łapówkę za dostęp do podstawowych usług publicznych. Badanie pokazuje także niepokojące wnioski na temat zgłaszania przypadków korupcji i sytuacji sygnalistów. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, powszechnym problemem jest strach przed negatywnymi konsekwencjami informowania o nieprawidłowościach.

W Polsce korupcja została uznana za jeden z najpoważniejszych problemów przez 15% ankietowanych. Tym samym Polska znalazła się w gronie takich krajów jak Niemcy (2%), Szwecja (6%), Szwajcaria (10%), Gruzja (12%) i Białoruś (14%). Gorzej niż w Polsce sytuację ocenili m.in. obywatele Wielkiej Brytanii (16%) czy Belgii (17%).

Wyniki badania pozwoliły jego autorom na wyciągnięcie kilku kluczowych wniosków:

Jedna na trzy osoby uznała korupcję za jeden z największych problemów w kraju. Jako szczególnie poważny problem korupcję postrzega aż dwie trzecie mieszkańców Kosowa (67%), Hiszpanii (66%) i Mołdawii (65%).

Ponad połowa ankietowanych negatywnie oceniła wysiłki

podejmowane w walce z korupcją przez rządy ich krajów. Najbardziej krytycznie pod tym względem wypowiedzieli się obywatele Ukrainy, Mołdawii, Bośni i Hercegowiny oraz Hiszpanii, w których to aż czterech na pięciu ankietowanych wyraziło się w sposób negatywny o wysiłkach podejmowanych przez władze.

W oczach opinii społecznej grupami zawodowymi uznawanymi za najbardziej skorumpowane są politycy i urzędnicy państwowi. Taki pogląd zaprezentowała blisko jedna trzecia badanych.

Sektor prywatny nie jest wolny od korupcji. Ponad jedna czwarta badanych wyraziła pogląd, że sektor prywatny jest wysoce skorumpowany.

Trzy piąte zapytanych osób wyraziło przekonanie, że osoby majątne mają zbyt duży wpływ na decyzje podejmowane przez przedstawicieli władz i podkreśliło potrzebę wprowadzenia bardziej restrykcyjnych uregulowań w tym zakresie. Taki pogląd najszerzej został zaprezentowany przez obywateli Hiszpanii (88%) i Portugalii (85%).

Zdaniem ankietowanych korupcja jest nadal zjawiskiem powszechnym, szczególnie wśród respondentów w krajach członkowskich Wspólnoty Niepodległych Państw. Zgodnie z udzielonymi odpowiedziami, blisko jedna trzecia użytkowników usług publicznych w ciągu ostatniego roku wręczyła łapówkę (30%). Najwięcej, bo aż 50% ankietowanych, którzy potwierdzili taki fakt, to obywatele Tadżykistanu. Korupcja jest jednak zjawiskiem powszechnym również w niektórych krajach Unii Europejskiej. Najgorszy wynik pod tym względem uzyskały Rumunia (29%) i Litwa (24%).

Zgłaszanie przypadków korupcji i przeciwstawianie się jej zostały uznane za najbardziej skuteczne sposoby walki z tą patologią (odpowiednio 18 i 20%). Informowanie o nadużyciach zostało uznane za skuteczne narzędzie głównie w krajach Unii Europejskiej (24%).

Nadrzędną przyczyną, z powodu której przypadki korupcji i nadużyć nie są zgłaszane, jest obawa przed negatywnymi konsekwencjami informowania o nieprawidłowościach (30%).

Krajami najgorzej ocenionymi przez ich obywateli w przeprowadzonym badaniu zostały: Armenia, Bośnia i Hercegowina, Litwa, Mołdawia, Rosja, Serbia oraz Ukraina.

Na podstawie uzyskanych wyników badania, Transparency International przedstawiła rekomendacje, wśród których znajdują się przede wszystkim walka z korupcją polityczną oraz tworzenie środowiska sprzyjającego zgłaszaniu przypadków korupcji i nadużyć przez obywateli.

Eksperti wymieniają m.in. potrzebę wprowadzenia przejrzystych zasad dotyczących działalności lobbingowej oraz przyjęcia i egzekwowania regulacji prawnych, mających na celu ochronę osób zgłaszających korupcję i nadużycia.

Na potrzeby opublikowanego raportu przeprowadzono wywiady telefoniczne i ankiety z 60 tysiącami respondentów pochodzących z 42 krajów Europy i Azji Środkowej.

Treść raportu (w języku angielskim) dostępna jest na stronie organizacji, pod adresem transparency.org.

Źródła: transparency.org; People and Corruption: Europe and Central Asia. Global Corruption Barometer, Transparency International, 2016.

Opublikowano w dniu 9.12.2016 r.

przez Wydział Informacji i Edukacji Antykorupcyjnej GSz CBA